РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Дмитро Демченко.

1997 року народження, громадянин України.

освіта вища: закінчив у 2020 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Журналістика».

виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Журналістика».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Міністерства освіти і науки України, м. Дніпро від "04" червня 2024 року N532с, у складі:

Голова разової ради	Віталій Кривошеїн, доктор політичних наук, професор, в.о. декана факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.
Рецензенти -	Олена Ходус, докторка філософських наук, доцентка, професорка кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
	Павло Петров, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
Офіційні опоненти -	Віта Березенко, докторка наук із соціальних комунікацій, професорка, завідувачка кафедри соціальних комунікацій та інформаційної діяльності Запорізького національного університету.
	Володимир Владимиров, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Навчально-наукового Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка,

на засіданні "3" вересня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 06 Журналістика Демченку Дмитру на підставі публічного захисту дисертації "Блогосфера як чинник медіатизації сучасного дискурсу політичних кампаній" за спеціальністю 061 Журналістика.

Дисертацію виконано у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара, Міністерство освіти і науки України, м. Дніпро.

Науковий керівник: Анжела Лященко, кандидатка наук із соціальних комунікацій, доцентка, доцентка кафедри реклами і зв'язків з громадськістю Дніпровського національного університеті імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконаного державною мовою. Дисертація містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі

знань 06 Журналістика. Текст дисертації викладений і оформлений відповідно до вимог наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) та відповідає п. 6 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами).

Здобувач має 4 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у наукових фахових виданнях України, 1 розділ у колективній монографії, 3 – тези доповідей та матеріали конференцій:

1. Демченко, Д. (2023). Президентські вибори в Україні в 1991–2019 рр. (до проблеми трансформації комунікаційних та виборчих технологій). «Держава та регіони». Серія: Соціальні комунікації, 2(54), 81–93. https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2023.2(54).10 (Фахове видання. Соціальні комунікації. Категорія «Б»)
2. Демченко, Д. (2023). Трансформація політичної комунікації як підґрунтя демократичних виборів (світовий досвід та українські реалії). Вчені записки Таврійського національного університету. Серія: Філологія. Журналістика, 34 (73)(1), 294–301. https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.1.2/46 (Фахове видання. Соціальні комунікації. Категорія «Б»)
3. Демченко, Д. (2024). Демасифікація суспільних процесів в умовах диджитал-комунікації (до проблеми дихотомії «елітарне-масове» як політико-комунікативного парадоксу). Вісник Львівського університету. Серія журналістика, (54-55), 297–304. https://doi.org/10.30970/vjo.2024.54-55.12171 (Фахове видання. Соціальні комунікації. Категорія «Б»).

У дискусії взяли участь голова, рецензент та офіційні опоненти та висловили зауваження:

Віта Березенко, докторка наук із соціальних комунікацій, професорка, завідувачка кафедри соціальних комунікацій та інформаційної діяльності Запорізького національного університету. Надала позитивний відгук, але вказала на моменти, які потребують роз'яснення:

1. Унормувати та краще представити структуру теоретичної бази дисертації. Для досліджень, які базуються на значному теоретичному доробку та ставлять на меті представити різні погляди на явища та процеси та, виходячи з цього, запропонувати власні спостереження й знахідки, важливо точно та усвідомлено працювати з термінами та дефініціями, що вже існують. Дисертант пропонує широке опрацювання теоретичної бази на заявлену тему. Водночас роботі не вистачає чіткого й місцями послідовного використання термінів та визначень для більш логічного викладення матеріалу. Окрім того, певні частини дисертації, зокрема, й низка міркувань та спостережень, потребують більш розширеного теоретичного аналізу. Зокрема, логічним видається надати додаткові аргументи та приклади здатності блогосфери здійснювати вплив на процес медіатизації — не тільки в українському контексті, але й світовому.
2. Розширити емпіричну базу дослідження. Дисертант пропонує широку та детальну основу власного дослідження, а також демонструє результати, які отримав. Водночас предметом аналізу є блогосфера як система, структура окремих блогів, тематичне спрямування — волонтерство, політичний активізм — динаміка кількості підписників, а також результати суспільної підтримки тієї чи іншої політичної фігури або сили. Результати дослідження були б більш повними, якби демонстрували конкретну залежність процесу медіатизації від поширення блогів із відповідними прикладами.
3. Враховуючи пункт вище, видається логічним провести додаткове дослідження щодо впливу блогосфери на медіатизацію політичного дискурсу. Зокрема, взяти за основу вужчий предмет дослідження — наприклад, конкретний блог та його вплив на

медіатизацію. У такий спосіб дисертант зміг би якомога широко представити результати власного дослідження й запропонувати більш розгорнутий висновок щодо своїх знахідок.

Володимир Владимиров, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Навчально-наукового Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, надав схвальний відгук, проте з деякими зауваженнями:

1. На адресу автора слід зробити зауваження стосовно того, що він подекуди виходить за межі медіазнавства, і тим самим дещо порушує наукову дисципліну, втручаючись у сферу політології.
2. Подекуди автор вживає як синоніми терміни «блогінг», «нові медіа», «нетворкінг», що не є коректним: перше є окремим випадком другого, а друге — третього.
3. На наш погляд, забагато уваги автор приділяє дослідженню власне волонтерського руху в Україні, зокрема, у його підтримці Збройних Сил країни — але почасти у відриві від такого його потужного чинника, як блогосфера, та й у відриві від медіатизації політичного дискурсу, що є заявленою темою даного дисертаційного дослідження.

Олена Ходус, докторка філософських наук, доцентка, професорка кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, звернула увагу на певні дискусійні питання:

1. Один з пунктів новизни наголошує, що в дисертації вперше «з'ясовано емпіричні параметри перетворювального потенціалу медіатизації дискурсу політичних кампаній» (с. 16). Однак, у тексті роботі, окрім загальних висновків (с. 177-179), питання операціоналізації цих параметрів не отримало необхідного розкриття, не запропонована система індикаторів/показників вимірювання медіаційного потенціалу сучасної блогосфери. Натомість враховуючи, що сам здобувач визначає ці параметри як емпіричні (!), добре було б отримати пояснення шляхом яких дослідницьких процедур виокремлюються ці параметрі, якими емпіричними даними вони аргументовані?
2. Намагання дисертанта представити блогосферу як соціально-політичний інститут (Розділ 2), з'ясувати «системність інституційної структури блогосфери та медіапроявів блогінгу» (с.18), розкрити особливості інституалізації блогосфери в політичному сегменті (с. 178) є цілком вдалим й теоретично обгрунтованим евристичним кроком. Однак в роботі недостатньо докладно розкривається сам механізм інституціоналізації блогосфери — як із суто персонального проекту блог перетворюється на певну спільноту яка згодом набуває стійки експліцитні форми «усталеного інституційного середовища» (за визначенням автора, с. 175)? Виникає запитання — які ж саме характеристики (елементи) блогосфери дають змогу стверджувати, що вона має такі ознаки соціального інституту? Також логічним було в межах інституційного виміру блогосфери розглянути її латентні функції та дисфункції, зокрема пояснити взаємозв'язок між дискурсивною діяльністю деяких блогінг-акторів і кризою експертності, ефекти інформаційних бульбашок, комунікативну агресію, цифрову стигматизацію опонента тощо.
3. Методологічно виправданим й логічним є намагання автора простежити трансформацію політичного дискурсу під впливом диджитальної медіатизації (підрозділ 2.3). Як стверджується в роботі «на додачу до таких його складових, як інституційний та медійний політичні дискурси, вона привела до появи політичного мережевого дискурсу» (с.98). Хотілося б уточнити, у чому полягають суттєві відмінності між «мережевим політичним дискурсом» і «медійним політичним дискурсом»? Хіба не властиві медійному політичному дискурсу ті самі характерні риси, які автор приписує мережевому дискурсу (с. 89-94)? Хіба не може інституційний політичний дискурс бути медійний або мережевим, і навпаки, мережевий набути ознак інституційного дискурсу? А отже в роботі не вистачає

концептуальної чіткості (чітких критеріїв) виділення «медійності» і «мережевості» цих дискурсів.
4. Цікавою є теза автора, про те, що «блоги як жанр говорять нам багато про природу публічних обговорень, а отже, про опосередковану публічну сферу» (с.93). Втім доцільно було б в межах обґрунтування процесів «тотальної медіатизації» (в оригінальній термінології автора) уточнити Як саме співвідносяться між собою поняття «політична блогосфера» (с. 42) і «мережева публічна сфера» (с. 90)?
Рецензентка зазначила, що представлені зауваження не знижують теоретико-методологічний рівень роботи.

Павло Петров, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, оцінюючи дисертацію на високому науковому рівні, зазначив, що окремі її положення потребують додаткового обґрунтування:
1. По-перше, дисертаційне дослідження значно виграло б, якби автор навів конкретні емпіричні приклади технологій протистояння неякісній інформації, що розповсюджується країною агресором у політичних блогах для дестабілізації української суспільно-політичної думки.
2. По-друге, автору доцільно було приділити увагу питанню формування внутрішнього та зовнішнього іміджу України у просторі блогосфери, наприклад засобами патріотичного блогінг-активізму.
3. По-третє, дисертація була б якісно доповнена у випадку приділення уваги автором щодо дослідження взаємозв'язку розвитку цифрових технологій в Україні, у контексті рівня залученості громадськості до цифрового простору, і відповідно, ефективності використання блогосфери на формування громадської думки.
Рецензент зауважив, що висловлені зауваження не впливають на в цілому високу оцінку дисертаційного дослідження.

Результати відкритого голосування:

"За" 5 членів ради,
"Проти" 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Демченку Дмитру ступінь доктора філософії з галузі знань 06 Журналістика за спеціальністю 061 Журналістика.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради _____ (підпис) Віталій КИВОШЕЇН